

УДК 7.05:687.1

РОЗРОБКА НАСТІННОГО ПЕРЕКИДНОГО КАЛЕНДАРЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ЕТНОСТИЛІ ТА ЙОГО ПРІОРИТЕТИ

ПОЛІЩУК Олена, ПОГОСЬЯН Дарина
Житомирський національний університет імені Івана Франка,
Житомир, Україна
polishchuk.o.p.2015@gmail.com,
dariapogosian9@gmail.com

Метою дослідження є розробка настінного перекидного календаря в українському етностилі. Для досягнення цієї мети шляхом моніторингу в точках продажу м. Житомира (магазини «Світ книг - Знання» і «Зелена палатка»), м. Бердичева (магазини «Книги +» і «Транзит-С») та Інтернет-магазинів («Super Pupers» і «Yakabo») здійснено аналіз популярності цього стилю та актуальності його застосування при розробці календаря на 2024 рік. Нами виявлено було 14 настінних календарів на українську тематику, з них: 8 перекидних календарів на ригелі, 5 перекидних календарів на люверсі та 1 квартальний трисекційний календар.

Ключові слова: *дизайн календарів, настінний перекидний календар, етнічний стиль в дизайні, календар в українському етностилі, моніторинг.*

ВСТУП

Календар, як перелік днів, тижнів і місяців року, давно перестав бути надбанням вузького кола поціновувачів та набув масового поширення з виготовленням Йоганном Гутенбергом (нім. Johannes Gutenberg) у 1436 р. друкарського верстата. У 1448 р. ним створено перший друкований календар розміром 67×72 см, який мав назву «Астрономічний календар». Орнаменти і буквиці тут розмальовували вручну. У 1909 р. Джозеф Селмон (англ. Joseph Salmon) надрукував на звороті календарів зображення з місцевими сценами. Вони розміщувалися на листівках і перев'язувалися стрічками зверху. Також він є засновником найстарішого британського видавництва листівок та календарів – J. Salmon Ltd [1]. У результаті розвитку комп'ютерних технологій в XXI ст. стало можливим створення дизайн-макетів календарів за допомогою програм QuarkXPress, Adobe InDesign, Scibus та ін. Є багато варіантів використання при їх проектуванні ілюстративного матеріалу: фотографії, ілюстрації, намальовані традиційними матеріалами та переведені в растрову форму, або цифрові ілюстрації, які намальовані безпосередньо за допомогою використання растрових і векторних графічних редакторів (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, CorelDraw тощо). Також можна обирати будь-який формат майбутнього календаря, конструкцію та варіант розміщення календарної сітки. Не дивлячись на популярність електронних календарів, паперові календарі

проте не втрачають свого попиту й до нині, якщо вони відповідають сучасним тенденціям [2, с. 49]. Друковані календарі все ще затребувані в суспільстві.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Головним завданням у дослідженні актуальності розробки та з'ясування популярності настінного перекидного календаря в українському етностилі на 2024 рік є моніторинг календарної продукції у точках продажу м. Житомира, м. Бердичева та різних Інтернет-магазинів. З'ясовувалась їх тематика, конструкція, форма, художнє оформлення, вартість. У процесі дослідження нами були використані такі методи, як: спостереження, аналіз, синтез, індукція і дедукція для розгляду прототипів та відбору аналогів при розробці настінного перекидного календаря на 12 місяців «Рідна Україна».

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На основі моніторингу календарної продукції в точках продажу: м. Житомир, магазину «Світ книг - Знання» (за адресою: вул. Київська, 17) нами було проведено дослідження наявного станом на 25 жовтня 2022 р. асортименту настінних календарів. В результаті було з'ясовано наступне:

- 6 річних вертикальних настінних перекидних календарів на ригелі, з них на анімалістичну тематику: «Символ року (рік Кота та Кролика)», «Маленькі друзі», «Офісні приколи», «Котики», «Кролики» (вартість від 60 до 75 грн за одиницю продукції) та на українську тематику календар «Наша рідна Україна» (вартістю 75 грн). Також виявлено й один горизонтальної орієнтації «Календар спостережень за погодою та явищами природи»;

- 14 кварталних трисекційних календарів без вказаної назви (вартістю від 78 до 95 грн за одиницю продукції), із зображенням тварин та пейзажів. З них на українську тематику було виявлено два календарі;

- 16 настінних перекидних календарів на люверсі (вартістю від 35 грн до 85 грн), з них на анімалістичну тематику: вертикальні календарі «Символ року», «Символ року (рік Кота та Кролика) та «Чарівні улюбленці (Символ року)»; із зображенням природи або архітектурних споруд - вертикальні календарі «Романтичні вулички Європи», «Романтичний» і один горизонтальний календар «Поезія квітів»; із зображенням кавових напоїв горизонтальний календар «Кава (для душі); на астрологічну тематику горизонтальний «Астрологічний календар»; на християнську тематику два горизонтальних «Церковних календарів» та вертикальний «Нове тисячоліття»; виявлено на українську тематику вертикальні календарі «З Україною в серці», «Мальовнича Україна», «Мальовнича природа України» й горизонтальні: «Мальовнича природа України» і «Мальовнича природа (гори-море)».

Моніторинг календарної продукції в магазині «Зелена палатка» м. Житомир (за адресою: провул. Скорульського, 8) дав змогу встановити такий асортимент настінних календарів (станом на 25 жовтня 2022 р.):

- 1 вертикальний настінний перекидний календар на ригелі «Маленькі друзі» (вартістю 60 грн. за один примірник);

- 2 кварталних односекційних календарів на анімалістичну тематику (вартістю до 35 грн.), назва не вказана;

- 1 вертикальний настінний перекидний календар на люверсі на українську тематику «З Україною в серці» (вартістю 69 грн.).

На основі моніторингу календарної продукції 12 березня 2023 р. в магазині «Книги +» м. Бердичева (за адресою: вул. Житомирська, 4/1) виявлено один примірник вертикального настінного перекидного календаря на ригелі із аніمالістичною тематикою «Офісні приколи (рік Кота та Кролика)». Тут наявних календарів з українською тематикою знайдено не було.

При моніторингу календарної продукції 12 березня 2023 р. в магазині «Транзит-С» м. Бердичева (за адресою: вул. Європейська, 8) виявлено один примірник вертикального настінного перекидного календаря на ригелі, що мав українську військову тематику: «26 Артилерійська бригада імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича (26 Artillery brigade named after general-cornet Roman Dashkevich).

В Інтернет-магазині подарункової продукції «Super Pupers» о 13:12 11 березня 2023 р. зроблено аналіз асортименту настінних календарів на 2023 рік. У результаті з'ясовано наступне: наявний такий асортимент календарної продукції – 2 вертикальних настінних перекидних календарів на ригелі аніمالістичної тематики: «Гусь обрядовий» (385 грн.) та «Мудрість кроля» (350 грн.), а також за українською тематикою календар «Бути українцем!» (300 грн.).

Моніторинг календарної продукції на 2023 рік в Інтернет-магазині книжкової продукції «Yakabo» 11 березня 2023 р. о 13:19 виявив таке:

- 13 вертикальних настінних перекидних календарів на ригелі. З них із зображенням тварин: «Кролик-патріот» (340 грн.), «Гусь обрядовий» (350 грн.) та «Рік Синього Кота» (767 грн.); із зображенням персонажів «Гапчинська. Найкраще (The best)» (556 грн.) та «Мавка. Лісова пісня» (556 грн.); для нотування дня народження близьких та друзів: «Birthday calendar» (490 грн.); календар навчального характеру для дітей: «Як спілкуватися з дитиною» (450 грн.), «Ціль! Як визначати і досягати» (450 грн.) та «Особисті інвестиції» (480 грн.); календар на українську тематику: «Спадок» (209 грн.), «Україна в акварелі» (340 грн.), «Душа України» (556 грн.) та «Україна» (556 грн.);

- 6 квартальних трисекційних календарів на одній пружині (вартістю 240 грн.). З них із зображенням тварин: «Білий кролик», «Кролики у кошику», «Кошенята», «Котик та кролик»; із зображенням пейзажу: «Багряне поле»; на українську тематику – календар «Доброго вечора, ми з України!»;

- 22 вертикальних настінних перекидних календарів на люверсі. З них із зображенням тварин: «У жирафи довга шия» (94 грн.), «Рік Кота» (137 грн.), «Рік Кролика (Year of the Bunny)» (241 грн.), «Кролики-мурчики» (95 грн.), «Мурррротики» (119 грн.), «Дика природа» (95 грн.), «Рік Чорного Кота» (95 грн.), «Рік кота. Удачу принесе!» (40 грн.), «Тварини (Animals)» (40 грн.), «Кіт і пес» (40 грн.) та «Котик і кролик» (95 грн.); із зображенням пейзажів «Романтичні пейзажі» (95 грн.), «Квітковий рай» (95 грн.) та «Пори року» (95 грн.); із зображенням персонажів «Гапчинська. I love you» (241 грн.); на християнську тематику «Пресвята Богородиця» (50 грн.), «Церковний календар» (50 грн.), «Православний календар» (119 грн.) та «Пресвята Богородиця» (119 грн.); початкового характеру «English. 365 слів» (137 грн.); із зображенням кавових напоїв та шоколаду – календар «Кава і шоколад (Coffee and chocolate)» (241 грн.); посівного характеру «Посівний календар» (119 грн.).

ВИСНОВКИ

Отже, настінні перекидні календарі, розроблені за художнім оформленням в українському стилі, користуються популярністю та є актуальною їх розробка на 2024 рік. Причиною цього може слугувати напружений стан в Україні, пов'язаний з війною. Бажання прославити власну культуру, розвинути патріотизм та любов до України теж є основним мотивом зростання попиту на таку продукцію не тільки зараз, але й на протязі декількох останніх років, як видається. Треба вказати, що вони є різними за назвами, конструкцією, способом кріплення, форматом та ілюстративним наповненням: «Наша рідна Україна» (30x43, з фотографіями природи), «Спадок» (29x42, з фотографіями людей), «Бути українцем!» (30x40, з векторними ілюстраціями тварин), «Україна в акварелі» (29x42, з репродукціями творів мистецтва Марічки Рубан), «Душа України» (29x42, з репродукціями творів Ольги Гайдамаки), «Україна» (29x42, з репродукціями творів Олега Шупляка), «Мавка. Лісова пісня» (29x42, з цифровими 3D зображеннями персонажів мультфільму), «26 Артилерійська бригада імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича» (29x42, з портретом Романа Дашкевича та цифровими зображеннями воєнної тематики) – перекидні настінні календарі на ригелі. А календарі «Мальовнича Україна» (29x30, з фотографіями природи), «Мальовнича природа України» (24x22 й 33x24, з фотографіями), «Мальовнича природа (гори-море)» (33x24, з фотографіями) та «З Україною в серці» (29x30, з фото колажами і цифровими ілюстраціями) – перекидні настінні календарі на люверсі. Лише один був кварталний трисекційний календар «Доброго вечора, ми з України» (29x73, з цифровими ілюстраціями). Кидається у вічі, що переважно за тематикою розробляють календарі про природу України та її мистецьку спадщину.

ЛІТЕРАТУРА

1. Божко М. Календар. Історія створення. URL: <https://newmedia.ua/interesting-know-uk/kalendar-istoriya-stvorennya/> (дата звернення : 27.03.2023).
2. Сичевська В. В., Поліщук О. П. Специфіка розробки, оформлення та роль друкованих календарів у житті людини ХХ століття. 2021. С. 49-51.

POLISHCHUK O., POHOSIAN D. DEVELOPMENT OF WALL FLYING CALENDAR IN THE UKRAINIAN ETHNOSTYLE AND ITS PRIORITIES

The purpose of the work is to develop a flip wall calendar in the Ukrainian ethnic style. To achieve this goal, a study of the popularity and relevance of its development for the year 2024 was carried out by monitoring at sales points in the city of Zhytomyr (stores "World of Books - Knowledge" and "Green Tent" and Berdychev (stores "Books +" and "Transit- C") and online stores ("Super Pupers" and "Yakaboo"). In this way, 13 Ukrainian-themed wall calendars were installed, including: 8 flip-up calendars on bars, 4 flip-up calendars on grommets and 1 quarterly three-section calendar.

Key words: calendar design, wall flip calendar, ethnic style in design, calendar in Ukrainian ethnic style, monitoring.